

СТАНОВИЩЕ

от д-р Кремена Божидарова Раянова – доцент по Международно публично право

в Юридическия факултет на Русенския университет „Ангел Кънчев“ на дисертационен труд за присъждане на научна степен „доктор на науките“ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки професионално направление 3.6 Право, докторска програма „Международно право и международни отношения“

Автор: Дорота Струс

Тема: Оценка на ефективността на системата на екологичното право в Полша след приемането в европейския съюз

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № 989 от 16.12.2021 г. на Ректора на Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“ съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема “ Оценка на ефективността на системата на екологичното право в Полша след приемането в европейския съюз“ за придобиване на научна степен „доктор на науките“ по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление, 3.6 Право, докторска програма „Международно право и международни отношения“

Автор на дисертационния труд е Дорота Струс – докторант на самостоятелна подготовка катедра „Правни науки“ при Юридическия факултет на ВСУ „Черноризец Храбър“ – гр. Варна.

2. Актуалност на тематиката

Актуалността на тематиката произтича от реконструкцията на правния модел за опазване на околната среда в Полша, както и от необходимостта националното законодателство да се адаптира към законодателството на ЕС за опазване на околната среда в съответствие и при спазване на принципа на ус-

тойчивото развитие. Тези фактори определят формата на законодателството на ЕС в областта на опазването на околната среда и по този начин оказват влияние върху полския модел на опазване на околната среда, който трябва да отразява системните решения от институционален характер, въведени на ниво Европейски съюз с цел прилагане на принципите и приоритетите на политиката на ЕС в областта на опазването на околната среда.

3. Методика на изследването

В дисертацията са използвани следните изследователски методи - формално-догматичен метод, който позволява да се направи задълбочен анализ на нормативните актове, които съставляват правния модел на опазване на околната среда. Прилагането на този метод позволява да се направи преглед на концепциите и позициите, представени от представителите на доктрината на екологичното право.

Използваният сравнителноправен метод дава възможност да се анализира прилагането на правото на ЕС в областта на околната среда и да се докажат съществуващи нарушения при транспонирането и прилагането на законодателството на ЕС в областта на околната среда.

В дисертационния труд е използван и статистическият метод за анализ на състоянието на качеството на основните сектори на околната среда в Полша.

4. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертацията с обем от 254 страници се състои от въведение, 4 глави, заключение и библиография. Библиографията се състои от 220 източника, в т.ч. 42 нормативни актове, 35 нормативни актове на ЕС, 13 решения от съдебната практика, 26 акта от международното право.

В Глава първа „В първа глава, "Система от правни разпоредби за опазване на околната среда в Полша“ се анализира формирането на възгледите и концепциите на представителите на доктрината на екологичното право във връзка с общите предпоставки и структурата на системата на екологичното право в Полша. В тази част се обясняват и ключови термини като околна среда и опазване на околната среда и се посочват съществуващите рискове за околната среда. Разгледан и анализиран е и правния модел за опазване на околната среда, като се

обръща специално внимание на правните разпоредби за опазване на околната среда, съдържащи се в Конституцията на Република Полша, юридическите източници в областта на околната среда засяга също така международните договори и много нормативни актове от законов характер и общите принципи, на които се основава правният модел на опазване на околната среда в Полша.

В Глава втора, "Административни органи за опазване на околната среда", се обръща внимание на въпросите от порядъчен характер, свързани с изпълнението на задачите от публичните административни органи в областта на опазването на околната среда, като се посочват категориите задачи от организационен характер, от пряк изпълнителен характер, от задължителен и регулаторен характер и от надзорен и контролен характер. Разгледана е и системната позиция на централните, местните и регионалните административни органи за опазване на околната среда.

В Глава трета "Инструменти на правната система за опазване на околната среда" се анализира инструменти от правно-административен характер, използвани във връзка с извършването на дейности, които могат да имат отрицателно въздействие върху състоянието и ресурсите на околната среда, което позволява да се идентифицират съществуващите такива при използването на екологичните ресурси. Разглеждани са социалните инструменти в опазването на околната среда, като се вземат предвид принципите и формите на социално участие в опазването на околната среда, определени от закона, както и икономическите инструменти за опазване на околната среда - правната конструкция на таксите за стопанско използване на природата, увеличените такси, таксите за търговия с права за емисии на замърсители и административните глоби, освобождаването от данъци и данъчните облекчения, застраховането на стопанските субекти и системата за управление на околната среда (EMAS).

В Глава четири "Състояние на прилагането на правото на ЕС в областта на околната среда в Полша", са посочени принципите за транспониране на правото на Европейския съюз, като е анализирано правното основание на задължението за прилагане на правото на ЕС и основните механизми, които позволяват на Европейската комисия да наблюдава процеса на транспониране на правото от

страна на Полша. Анализирани са някои решения на Съда на Европейския съюз в контекста на нарушения на правото на ЕС в областта на околната среда и последващо неизпълнение на задълженията на дадена държава-членка и решения на Конституционния съд и административните съдилища.

Теоретичните разсъждения и авторските предложения, включени в дисертацията, ще окажат влияние върху теорията на правото за опазване на околната среда. Дисертацията би могла да повлияе върху развитието на теорията в областта на правните науки в резултат на точното определяне на несъвършенствата на правната система за опазване на околната среда. От голям познавателен интерес е анализът на редица доклади, доклади за състоянието и качеството на основните сектори на околната среда, допълнен с преглед на съдебната практика. Той със сигурност ще предостави цялостно знание, което ще позволи да се формулират постулати, адресирани до националния законодател в областта на екологичното законодателство, основано на принципа на рационалността.

5. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Теоретическата и практическата значимост на дисертацията се определя от възможността за използване на работата, както и фактическия и материал в учебните и научните дейности в университетите, а също така и в научноизследователската работа на държавните институции и научноизследователските учреждения. Резултатите от дисертационното изследване ще окажат влияние върху развитието на теорията и научните изследвания в областта на правния модел на опазването на околната среда поради факта, че процесът на европейзация на екологичното право все още продължава.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди научна степен „доктор на науките“* на : Д-рота Струс по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление, 3.6 Право, докторска програма „Международно право и международни отношения“.

Изготвил становището:

доц. д-р Кремена Раянова

